

2. Húsvéti előkészületek
3. Anyák napi rendezvény;
4. Augusztus 20-i rendezvény
5. Adventi koszorúkötés
6. Karácsonyi műsor – betlehemezés
7. Idősek napi ünnepség
8. Autóbuszos kirándulás
9. Csoportos színházlátogatás Zalaegerszegen

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A vizsgált időszakban nem fordult elő a településen a romákat ért, feltételezhetően rasszista indítékú támadás, inzultus. A romák és nem romák között erőszakba torkolló konfliktus sem volt. Az önkormányzat kommunikációjában tudatosan fellép a helyi társadalom esetleges előítéletességével, cigányellenességével szemben.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Az önkéntesség kiváló eszköz a negatív társadalmi jelenségek visszaszorítására, a szegénység, a kirekesztettség elleni küzdelem előmozdítására, a társadalmilag hátrányos helyzetű csoportok esélyeinek növelésére. A tevékenység megvalósulhat non-profit, civil szervezet, vagy állami intézmény-, ritkább esetben for-profit szervezet (cégek, vállalkozások) keretein belül. Az önkéntes munkavégzés még nem terjedt el községünkben.

Ami az adományozást illeti, önkormányzatunk hosszú évek óta együttműködik a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal.

Helyi rendelet alapján a leginkább rászorultakat támogatja, s tartós élelmiszereket (száraz tésztát, lisztet, cukrot stb) oszt szét a község rászorultjai között – előnyben részesítve a gyermeket nevelő családokat, a létminimum alatt élőket és a kisnyugdíjasokat.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Községünkben nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralekók felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során kerületünkben	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi és környékbeli foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. 8 általánosanál magasabb iskolai végzettségűek részére megfelelő munkaerő-piaci képzések szervezése.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztül	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése.

átöröklődése.	Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíj alapítása a munkavállalás megkönnyítése érdekében – vállalkozóvá válás ösztönzése .
A polgárok egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak	egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is,, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul.

Ezen fejezet elején a legfontosabb fogalmakat és ezek definícióit foglaljuk össze.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- Pénzügyi és természetbeni ellátások:
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
 - b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
 - c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
 - d) az otthonderemelési támogatás,
 - e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
 - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
 - c) a gyermekek átmeneti gondozása.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
 - b) az utógondozói ellátás,
 - c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.
- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
 - a) a védelembe vétel,
 - b) a családbafogadás,
 - c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
 - d) az átmeneti nevelésbe vétel,
 - e) a tartós nevelésbe vétel,
 - f) a nevelési felügyelet elrendelése,
 - g) az utógondozás elrendelése,
 - Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:
 - a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek,
 - b) a fővárosi főjegyző,
 - c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
 - d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
 - e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,
 - f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
 - g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni. A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt.-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt.-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

1. nyugellátásban,
2. korhatár előtti ellátásban,
3. szolgálati járandóságban,
4. balettművészeti életjáradékban,
5. átmeneti bányászjáradékban,
6. időskorúak járadékában vagy
7. olyan ellátásban

részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

Óvodáztatási támogatás: A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki

- a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá
- gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és
- akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll

pénzbeli támogatást folyósít. A pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a gyámhatósági eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

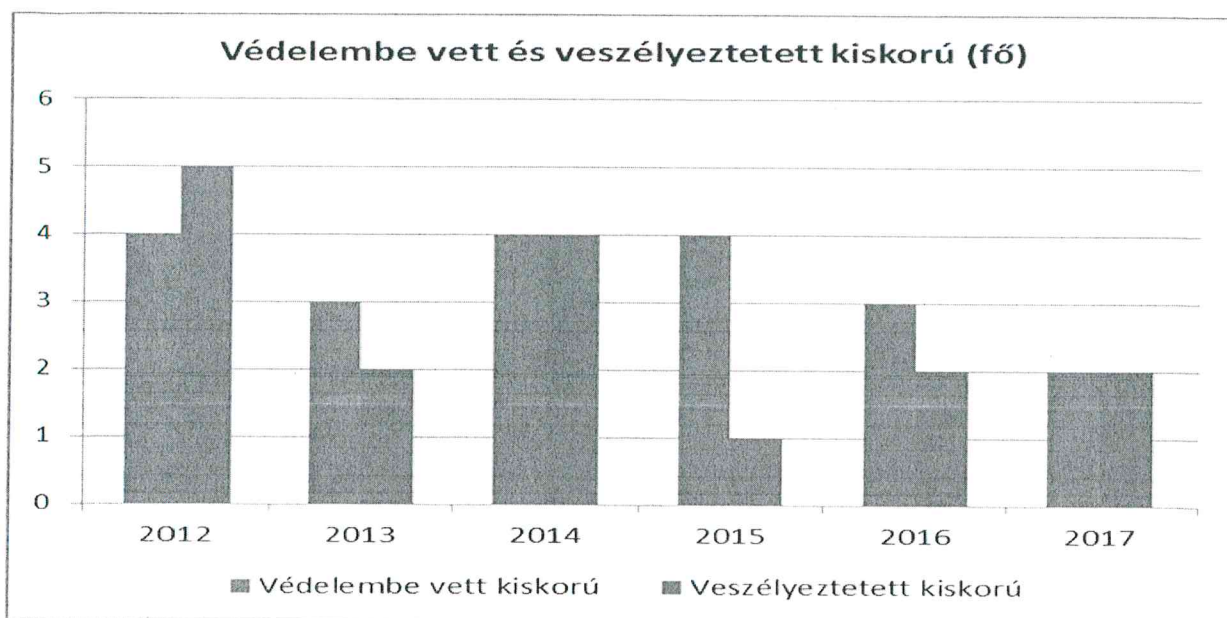
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	4	5
2013	3	2
2014	4	4
2015	4	1
2016	3	2
2017	2	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

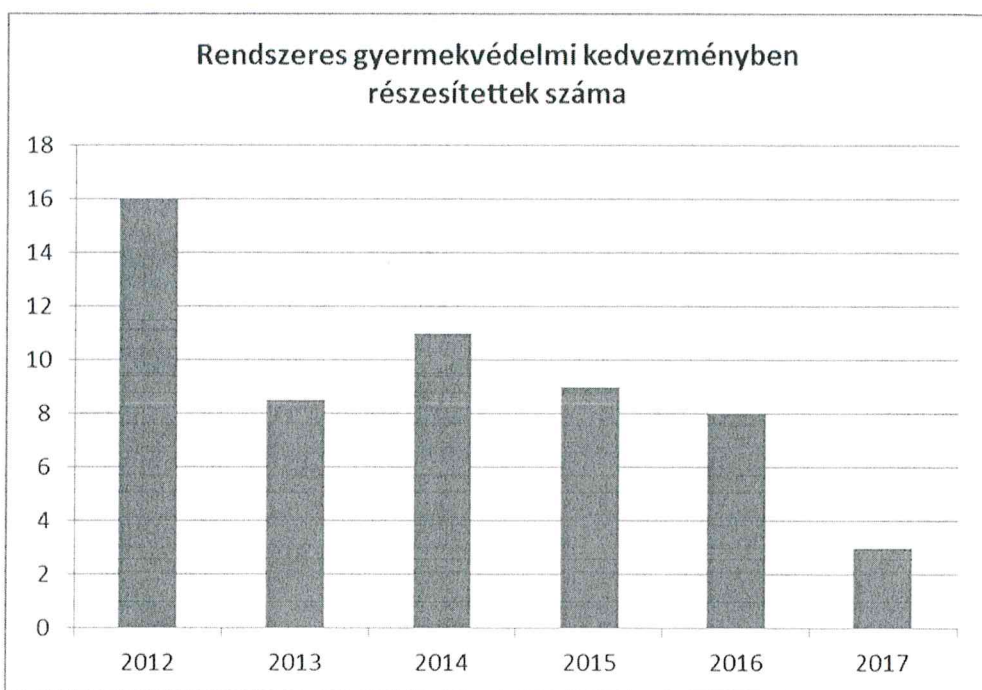
Az alábbi táblázatból jól kitűnik, hogy a védelembe vett kiskorú gyermekek száma hozzávetőlegesen megegyezik a veszélyeztetett gyermekekével. A védelembe vétel olyan hatósági intézkedés, melyet szigorúbb feltételek érvényesülése esetén lehet elrendelni, s ez az intézkedés egy folyamatos gyermekvédelmi eljárást igényel. A védelembe vétel okai összetettebbek is, mint a veszélyeztetettség esetében. A környezeti okok mellett megjelennek a szülőnek, sőt, a gyermeknek felróható magatartási okok is. Megjegyzendő, hogy a gyermeknek felróható magatartási ok nehezen értelmezhető. Egy kiskorú gyermek esetében a védelembe vételt megelőzően hosszú évek történései vezethetnek odáig, hogy egy gyermeket önmagában lehessen okolni a keletkezett magatartási, tanulási, életviteli gondokért.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	16
2013	8,5
2014	11
2015	9
2016	8
2017	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya csökkenést mutat.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Nemessándorháza Község Önkormányzata 4/2015. (IV.9.) önkormányzati rendelet alapján minden évben keretet különít el költségvetésében a községben élő, tanulói, hallgatói jogviszonyban álló gyermekek nevelő szülők anyagi támogatására. A község polgármestere a család anyagi, szociális helyzetét figyelembe véve beiskolázási segílyt állapít meg.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Sok esetben pedig minőségi éhezéstről beszélhetünk. Ezért nagy jelentőségű az ingyenes és korszerű közétkeztetés. Községünkben nem működik óvoda illetve iskola.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek számáról, arányáról sem adat, sem információ nem áll rendelkezésünkre.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Amint azt már a korábbi fejezetekben kimutattuk, a városban nincs – a megadott mutatóknak megfelelő – olyan méretű szegregátum (100 fő feletti), amely elemzésünk alapját képezhetné.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Amikor a szülők egy része és a családok nehezebb helyzetbe kerülnek, s a gyerekek is egyre kiszolgáltatottabbá válnak, akkor az iskola feladata és jelentősége az ifjúságvédelem területén is megnő. Egyre több az olyan hátrányos helyzetű gyerekek száma, akik a megélhetési nehézségek, a család hétköznapi gondjai miatt elhanyagoltakká válnak. A nehezedő anyagi körülmények miatt nagymértékben megnőtt a szociális támogatások iránti igény. Ezek a problémák az iskoláinkban is éreztetik hatásukat, mert befolyásolják a gyerekek eredményeit, viselkedését, társaikhoz és a munkához való viszonyukat. Iskoláink többnyire lakótelepi környezetben találhatók. Ezért fontos, hogy az igényeknek megfelelően bekapcsolódjunk abba a társadalmi összefogásba, mely korunk veszélyforrásaival szemben, elsődlegesen a tanulók személyiségének fejlesztésére és a prevencióra helyezi a hangsúlyt. A cél a tanulók személyiségének, életszemléletének olyan irányú fejlesztése, amely képessé teszi őket az ítéletalkotásra és a negatív jelenségek elutasítására.

Hátrányos (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyerekek aránya

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.

Ha a településen több általános iskola, tagintézmény működik, akkor az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha a településen több általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb 15 százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya.

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Az alábbiakban felsoroljuk és röviden kifejtjük a jogszabályok által lehatárolt ellátási területeket, melyek áttekintése és az adott településen való elérésük leírása segíti a 4.3 pontban megadottak elemzését.

A jogszabályok mellett az 1. számú mellékletben elhelyezett adattáblák is segítenek az adott település konkrét helyzetének átlátásában.

Mindezekre építve lehet szövegesen kifejteni a település azon helyzetét, amelyre a 4.3. fejezet a), b), c), d), e), f), g), h), i), j) pontjaiba sorolt szempontok kérdeznek rá. Természetesen itt is szükséges fókuszba helyezni az esélyegyenlőség szempontjából különösen érintett gyerekcsoportokat.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,*
- b) a fogorvosi alapellátásról,*
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,*
- d) a védőnői ellátásról,*
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.*

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet,

stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

- A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái
 - a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
 - b) a családi napközi,
 - c) a családi gyermekfelügyelet,
 - d) a házi gyermekfelügyelet,
 - e) az alternatív napközbeni ellátás.
- A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.
- Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.
- Gyermekeitkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A jogszabály szerint területi védőnői ellátást az egészségügyi főiskolai karon védőnői oklevelet szerzett vagy azzal egyenértékűnek elismert oklevéllel rendelkező védőnő nyújthat.

A védőnő ellátási területe a települési önkormányzat által megállapított védőnői körzetre terjed ki.

A védőnői körzet kialakításánál figyelembe kell venni a település szerkezetét, a lakosság összetételét, egészségi állapotát, szociális helyzetét és az ellátandó gondozottak számát, valamint mindezekre vonatkozóan a szakmai felügyelet véleményét.

A védőnő feladata:

- a növédelem,
- a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint;
- a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;
- az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása,
- az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményben a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint;
- az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása;

- családgondozás keretében:
 - a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához;
 - figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról;
 - tájékoztatás az állami, civil karitatív családtámogatási formákról és lehetőségekről.
- az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel.

A védőnő feladatát az ellátási területén lakcímmel rendelkező személyekkel kapcsolatosan köteles ellátni. A védőnői tevékenység szakmai felügyeletét a népegészségügyi szakigazgatási szerv vezető védőnője látja el.

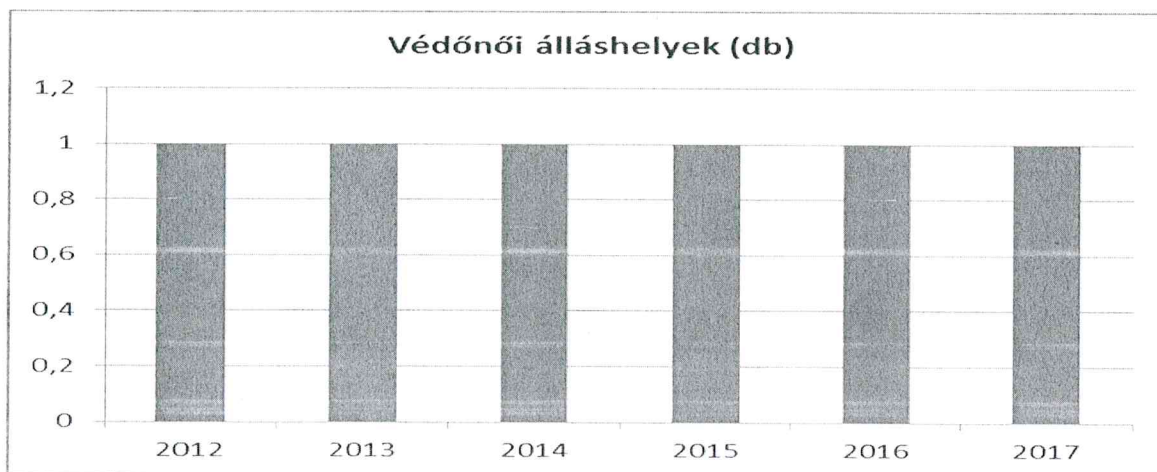
A védőnői szolgálatot jellemzően a települési önkormányzatok működtetik, a védőnők közalkalmazottként végzik munkájukat.

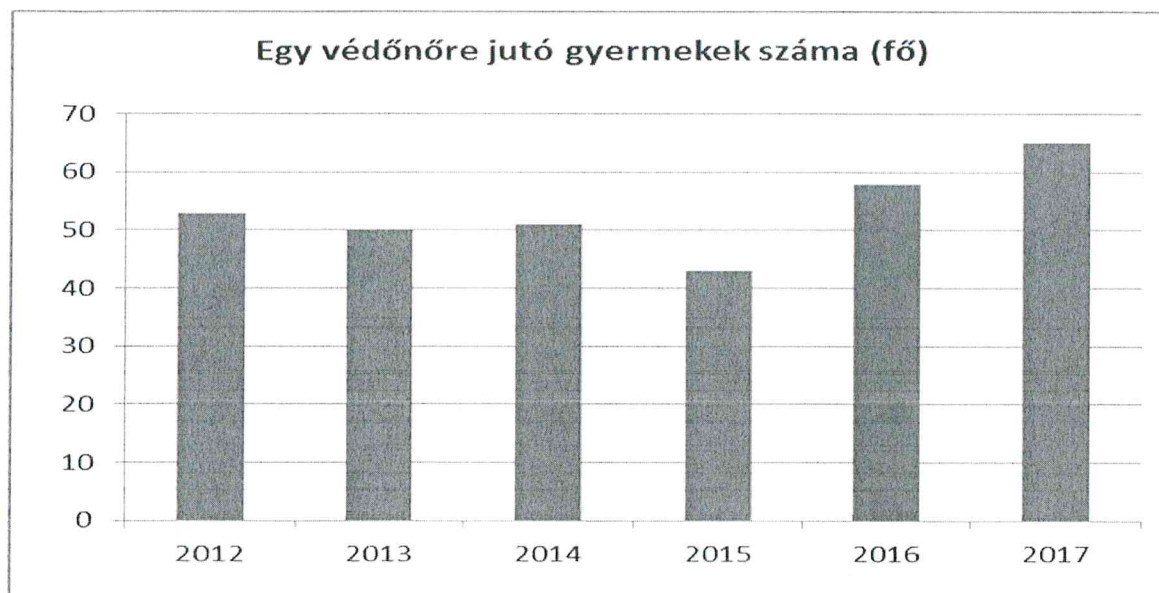
A települési önkormányzat által fenntartott **körzeti védőnői szolgálat célja** - az egészségügyi alapellátás részeként - a családok egészségének megőrzésére, segítésére irányuló preventív tevékenység, valamint a betegség kialakulásának, az egészségromlásnak a megelőzése érdekében végzett egészségnevelés. A védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya, illetve 0-16 éves korú gyermek él.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	53
2013	1	50
2014	1	51
2015	1	43
2016	1	58
2017	1	65

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Településünkön Búcsúszentlászlóval, Nemesszentandrással, Nemeshetéssel közösen foglalkoztatott védőnő látja el a fenti feladatokat. A táblázatból megállapítható, hogy az egy védőnőre jutó gyermekek száma növekedést mutat.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A kistelepüléseken nem jellemző, hogy külön gyermekorvosi körzet nem került kialakításra, így van ez községünkben is. A vállalkozó háziorvos ellátja a körzetébe tartozó felnőtteket és gyermekeket is. Néhány szülő Zalaegerszezen választ gyermekorvost vagy magánorvoshoz viszi gyermekét.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	0	0	0	0	0
2013	0	0	0	0	0
2014	0	0	0	0	0
2015	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés
Községben bölcsőde nem működik.

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi
Családi napközi községünkben nem működik, A megyeszékhelyen jelenleg 4 szolgáltató összesen 28 férőhelyen biztosítja ezt a szolgáltatást.

Szintén Zalaegerszegen működik a Nyitott Ház Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani intézmény:

Szakszolgálati tevékenység

- gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás,
- fejlesztő felkészítés,
- logopédiai terápia döntően Zalaegerszeg kistérségben

Korai fejlesztés: A gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás a legkorábbi életkorban nyújtható szakszolgálati forma, mely egyúttal különleges gondozáshoz való jogot is jelent. Olyan, az átlagostól eltérően fejlődő 0-5 éves korú gyermekek számára ajánlott, akiknek az óvodáskort megelőzően szükséges képességeik fejlesztése. A korai fejlesztés és gondozás feladata a testi, az érzékszervi, az értelmi, a beszéd és más fogyatékoság megállapításától kezdődően a gyermekek fejlesztése, gondozása a szülő bevonásával. Célja: a fejlődési elmaradás, sérülés korai életszakaszban történő felismerését követően, a gyermekek komplex ellátása, amely tervszerűen felépített program keretében valósul meg. Ez gyógypedagógiai családsegítést és különböző terápiás szolgáltatásokat foglal magában. A szolgáltatásokat igénybevevők életkora: 0-5 éves kor

Fejlesztő felkészítés: A fejlesztő felkészítés speciális tankötelezettségi forma, a különleges gondozás egyik ága. Az így tanuló gyermekek olyan súlyosan, sokszor halmozottan sérültek, hogy semmilyen más nevelési-oktatási intézmény sem tudja képzésüket a hagyományos keretek között kivitelezni. A foglalkozások egyéni és csoportos formában valósulnak meg szakemberek vezetésével. Az ellátandók életkora 5 éves kortól a tankötelezettség végéig tart.

Logopédiai szakszolgálat: Az intézmény logopédusai nagyrészt a Zalaegerszeg kistérség területén működő óvodákban, általános iskolákban – így községünkben is - biztosítják a szakszerű és rendszeres logopédiai terápiát a beszédhibás gyermekek részére.

Szakmai szolgáltatás: Mindazokat a tevékenységeket és igénybe vehető lehetőségeket magában foglalja, amelyek az intézményben dolgozó szakemberek szakmai munkáját segítik: képzés, továbbképzés, önképzés segítése, szervezése. Ezen túlmenően átfogja a gyógypedagógiai tanulmányokat folytató hallgatók, intézménylátogató szakemberek mentorálását is. A pedagógiai szakmai szolgáltatás kiterjed a többségi iskolák pedagógusai fejlesztő tevékenységének segítésére: pedagógiai tájékoztatás, esetenként továbbképzés nyújtására; a szakmai szolgáltatás a többségi intézményekkel való intenzív kapcsolattartáson keresztül hozzájárul a sérült emberek társadalmi elfogadásának elősegítéséhez.

1) A gyermekjóléti szolgálat

A Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat végzi a községben a gyermekjóléti szolgáltatást. Önkormányzatunk biztosítja a családgondozói interjúkhoz szükséges helyiséget. A családgondozó rendszeresen látogatja a családokat – szükség esetén a körjegyzővel. A védőnő a 0-3 éves korú gyermekeket, családjaikat havonta egy alkalommal, illetve szükség szerint gyakrabban is látogatja. A jelzőrendszeri üléseket előre tervezetten kéthavonta tartjuk, illetve szükség esetén azonnal. A tagok közt az együttműködés folyamatos, rendszeres a személyes, illetve telefonos kapcsolattartás.

Gyermekjóléti szolgálat ellátottak köre:

- 0-18 éves korosztály és családjaik.
- utógondozás esetén 18-24 éves korosztály.

A gyermekjóléti szolgáltatás igénybe vehető:

- Önként mindazok körében, akik a gyermekjóléti szolgálathoz fordulnak segítségért, annak érdekében, hogy a kialakult probléma megszűnjön.
- Jelzőrendszer jelzéseit követően a gyermekjóléti szolgálat kezdeményezi a kapcsolatfelvételt.
- Hatóság által kötelezett formában.

A gyermek veszélyeztetettsége: olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, lelki, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Veszélyeztetettségi tényezők:

Lakáskörülmények

- Lakás és környékének rossz állaga, higiénés állapota
- Túlzsúfolt lakás, mennyire biztos a lakóhely
- Élősködők és rágcsálók nagyszámú jelenléte

Életmód

- A szülő egészségi állapota (pszichiátriai betegség, tartós betegség, fogyatékoság)
- Szenvedélybetegségek jelenléte (alkohol, drog, játék)
- A felügyelet hiánya bármely családszerkezetnél
- A szülők konfliktusos kapcsolata egymással (válás, agresszió egymással szemben)
- Az alacsony jövedelem helytelen beosztása
- Erkölcstelen életvitel (szexuális magatartás, bűnöző életmód)

Elhanyagolás

- Testi elhanyagolás: éheztetés, gondozási hiányosságok
- Érzelmi elhanyagolás: ingerszegény környezet, szeretethiányos szülő – gyermek kapcsolat, közömbösség
- Értelmi elhanyagolás: nem kíséri figyelemmel a szülő a gyermek iskolai munkáját

Agresszió

- Fizikai agresszió a gyermekkel szemben: szexuális zaklatás, bántalmazás
- Leleki agresszió a gyermekkel szemben: érzelmi zsarolás, kiabálás, veszekedés, túlzott szigor
- Felelőtlen, következetlen szülői magatartás a gyermeknevelésben

A gyermekjóléti szolgálat veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszert működtet. Taqqai: védőnő, háziorvos, gyermekorvos, családsegítő szolgálat, oktatási-nevelési intézmények gyermek és ifjúságvédelmi felelősei, gyermek nevelője, rendőrség, egyház, de a szolgálat feladata a nem állami szervek és magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben.

2) Gyermek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermekek számára kell biztosítani

- a) akinek a testi, illetve szellemi fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- b) akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, vagy akivel együtt a családban három vagy több gyermeket nevelnek, kivéve azt, akire nézve eltartója gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozási díjban vagy ápolási díjban részesül,

c) akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető napközbeni vagy hetes időszakra, különösen bölcsődében, családi napköziben, óvodában, iskolai napközis foglalkozás vagy házi gyermekfelügyelet keretében.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A zalaegerszegi családok átmeneti otthona jelenleg 13 család befogadására alkalmas, 40 férőhelyes gyermekjóléti intézmény. Feladata a gyermekvédelmi törvény és a végrehajtó rendeletei szerint az otthontalanná vált vagy bántalmazott család együttes elhelyezése, a válsághelyzetben lévő várandós anya elhelyezése, illetve az átmeneti gondozás biztosítása. Az intézmény Zalaegerszeg város, városkörnyéke, valamint a szükség szerint Zala megyében élő otthontalanná vált családok előtt nyitott. A rászoruló családok, az intézmény gyermekjóléti alapellátás keretében nyújtott, átmeneti gondozást biztosító szolgáltatásaival, az intézményi rend keretei közt élhetnek.

2011. és 2012. évben átmeneti gondozásra igény a községben nem volt.

A Zala Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálatánál igénybe vehető szolgáltatások: áldozatsegítés, jogi segítségnyújtás,

Zalai Mentálhigiénés Egyesület: egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító és rehabilitációs tevékenység. (Lelki egészségpromóció és prevenció különös tekintettel a családok, gyermekek és fiatalok lelki egészségének megőrzésére.)

Jogi segítség az Egyenlő Bánásmód Hatóságnál kérhető.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidei programokhoz való hozzáférés

Elsődleges prevenció: amelynek célja, hogy mérsékelje a gyermekek helytelen irányú, fejlődését, megelőzze a fenyegető ártalmak kialakulását. Enyhítenie kell a veszélyeztetető körülményeket, csökkentenie azok hatását, s új eseteiknek előfordulási arányait. Az erőfeszítések két területre összpontosulnak: megváltoztatni a környezetet és erősíteni az egyén problémamegoldó készségeit.

Az elsődleges prevenció megvalósításában nagy hangsúlyt kell fektetni a jövő generációinak egészséges szemléletformálására.

A Gyermekjóléti szolgálat feladatai között szerepel a szabadidős programok szervezése. A gyermekek számára olyan szabadidős programokat szükséges szervezni, amelyek a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítését célozzák, illetve amelyek megszervezése a rossz szociális helyzetben levő szülőnek aránytalan nehézséget okozna. Az elmúlt évben a gyermekjóléti szolgálat minden korosztály számára prevenciós ellátást nyújtani.

Többek között: családi játszótérak kicsiknek, nagyoknak, kreatív foglalkozások keretében. Az év során különböző programokat és rendezvényeket is megvalósítottunk: gyermeknap, karácsonyi ünnepség, adventi készülődés.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfélig, szünidei) ingyenes tankönyv

Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

A nyári gyermekétkeztetés az iskolai időszakon kívül biztosítja a gyermekek számára a napi egyszeri meleg étkezés lehetőségét. A Kormány segítséget nyújt az önkormányzatoknak – anyagi forrás biztosításával – a feladat ellátásához.

A szociális nyári gyermekétkeztetésben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek – az önkormányzat korlátozott anyagi lehetőségei miatt – egy része vehet részt.

Az egészséges táplálkozásra pedig nagy szüksége van a fejlődő szervezetnek, hiszen krónikus betegségeket előzhetünk meg a megfelelő étrenddel.

A legutóbbi felmérés szerint ugyanis a menzai ételekben túl sok szénhidrát és só van, ellenben kevés a zöldség és a gyümölcs. Probléma az is, hogy a legtöbb étkeztető nem veszi figyelembe az életkori sajátosságokat.

Az ingyenesen tankönyvellátás a jogszabályban meghatározott jogosulti kör számára érhető el.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Adat, információ nem áll rendelkezésre.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Nemessándorháza Község Önkormányzata rendszeresen támogatja a gyermekeket nevelő szülőket, minden évben beiskolázási támogatást állapít meg.

Nemessándorházán a felsőoktatásban tanulók részére lehetőség van a Bursa Hugarica Felsőoktatási Szociális Ösztöndíjat igényelni, mely a leghátrányosabb szociális helyzetben élő hallgatók részére nyújt támogatást.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az alábbiakban áttekintjük azokat a területeket, amelyek a jogszabályokban megjelennek, és a köznevelésre vonatkozóan határozzák meg az esélyegyenlőség biztosítását.

Fogalmak:

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

(Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a köznevelésben: ld. a 4. pontban foglalt definíciót.

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékossg együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Aránytalan teher

Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont)

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozat-ban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.

Ha a településen több általános iskola, tagintézmény működik, akkor az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha a településen, kerületben több általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb 15 százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya. Nem jelölhető ki kötelező felvételt biztosító iskolának az az általános iskola, amely körzetének kialakításánál a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körzeti aránya túllépésére vonatkozó rendelkezés nem tartható meg, feltéve hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körzeti aránya elérné az 50%-ot és egyébként a település többi iskolája elégséges férőhellyel rendelkezik a település összes tanköteles tanulójának felvételéhez. Előnyben részesítési kötelezettségként jelenik meg az a rendelkezés, mely szerint ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat. A felvételi körzet kialakítására vonatkozó szabályozás a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 24-25. §-ában található.

A körzethatárok kialakításánál és a beiskolázásnál az Ebktv. vonatkozó paragrafusait is figyelembe kell venni. Ebben segít eligazodni az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület 2/2007. (III. 23.) TT sz. állásfoglalása: Az etnikai alapú iskolai szegregációt nem csupán a tényleges, hanem a jogsértő által feltételezett etnikai hovatartozás alapján is el lehet szenvedni. A szegregáció megvalósulásának nem feltétele az elkülönített csoporttal szembeni hátrány, csupán a törvényben meg nem engedett elkülönítés.” A jogellenes, elkülönített oktatás még abban az esetben is jogszerűtlen, ha teljes mértékben azonos feltételek biztosításával történik. A jogellenes elkülönítés minden aktivitást nélkülöző fenntartása is megvalósíthatja a jogsértést.

A HEP során tehát nemcsak a hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet adataival, hanem valamilyen aggregált formában vagy becslésekre alapozott, civil kontroll vagy kisebbségi képviselő biztosításával is visszaigazolt, etnikai adatközléssel is foglalkozni kell.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítását és az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának döntéséhez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét (Nkntv. 45. §).

Integrációs felkészítés Pedagógiai Rendszere⁵ (IPR)

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola és a középfokú iskola képességkibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével. A képesség-kibontakoztató felkészítésben a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű tanuló vesz részt.

Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés, valamint az óvodai fejlesztő program megvalósítása az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program alapján zajlik. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 171. § - 173. §)

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

A nevelési-oktatási intézményekben foglalkoztatott vezetők és alkalmazottak kötelező és ajánlott

⁵ A kézirat lezártakor hatályos szabályozók: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet XIX. fejezet: Különleges pedagógiai célok megvalósításához igazodó nevelés- és oktatásszervezési megoldások 67. A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés szabályai 171. §, 172. § és 68. Az óvodai fejlesztő program megszervezése 173. §. Magyar Közlöny. 2012. augusztus 31., valamint: Miniszteri Közlöny (megjelent az Oktatási Közlöny 2007. máj. 14. I.L. évf. 11. számában) a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók esélyegyenlőségének biztosítását szolgáló iskolai és óvodai integrációs programról.

létszáma a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. IX. fejezetében található, a rendelkezés 2013. szeptember 1-ig hatályos. Ezt követően a nevelő- és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak finanszírozott létszámát az Nkntv. 2. számú melléklete tartalmazza.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az óvodáskorú gyermekek részére az óvodai ellátást Búcsúszentlászlón illetve Zalaegerszegen veszik igénybe a szülők.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	nincs adat	
Hány településről járnak be a gyermekek	nincs adat	
Óvodai férőhelyek száma	nincs adat	
Óvodai csoportok száma	nincs adat	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	nincs adat	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	nincs adat	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	nincs adat	nincs adat
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	nincs adat	nincs adat
Gyógypedagógusok létszáma	nincs adat	nincs adat
Dajka/gondozónő	nincs adat	nincs adat
Kisegítő személyzet	nincs adat	nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2012	9	n.a.	n.a.	1	n.a.	n.a.
2013	7	n.a.	n.a.	1	n.a.	n.a.
2014	8	n.a.	n.a.	1	n.a.	n.a.
2015	8	n.a.	n.a.	1	n.a.	n.a.
2016	15	n.a.	n.a.	1	n.a.	n.a.
2017	16	n.a.	n.a.	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	n.a.	n.a.	n.a.		n.a.
2012/2013	n.a.	n.a.	n.a.		n.a.
2013/2014	n.a.	n.a.	n.a.		n.a.
2014/2015	n.a.	n.a.	n.a.		n.a.
2015/2016	n.a.	n.a.	n.a.		n.a.
2016/2017	n.a.	n.a.	n.a.		n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	n.a.	n.a.	n.a.
2012/2013	n.a.	n.a.	n.a.
2013/2014	n.a.	n.a.	n.a.
2014/2015	n.a.	n.a.	n.a.
2015/2016	n.a.	n.a.	n.a.
2016/2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkéről a gyerekek Búcsúszentlászlóra (a zalaegerszegi székhelyű Mindszenty általános Iskola tagiskolájába) illetve Zalaegerszegre járnak általános iskolába.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2011/2012	n.a.
2012/2013	n.a.
2013/2014	n.a.
2014/2015	n.a.
2015/2016	n.a.
2016/2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Ezen intézmények a sajátos nevelési igényű gyermekeket is fogadja. Az intézményben folyó pedagógiai munka biztosítja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek eredményes nevelését, esélyegyenlőségük előmozdítását. Az intézmények segítik a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleit a számukra kínált támogatási lehetőségek igénybevétele érdekében, rendszeres kapcsolatot tartanak a gyermekjóléti szolgálattal, védőnővel stb.

A jelenleg működtetett óvodai intézményhálózat szakmailag megfelelő az önkormányzat óvodai neveléssel kapcsolatos feladatellátáshoz, kielégíti a szülői igényeket, színvonalas óvodai nevelést biztosít az óvodás korú gyermekek számára. Az intézményekben engedélyezett maximális férőhely biztosítja minden óvodáskorú, óvodába jelentkező gyermek óvodai felvételét, **férőhely hiányában elutasításra nem került sor.**

Az esélyegyenlőség szempontjából kiemelten fontos a hátrányos helyzetű (a továbbiakban: HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (a továbbiakban: HHH) gyermekek létszámának a vizsgálata.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 229/2012.(VIII.28.) Korm. rendelet 29. § (2) bekezdése értelmében a jegyzőnek minden évben rögzítenie kell a HH, HHH, gyermekek – statisztikai adatait.

A szülők általában igyekeznek gyermeküket a 3. életév betöltését követően egyből beírni az óvodába. Ebben közrejátszik az a tény, hogy többségük az intézményben ingyenes étkeztetésre jogosult. Vélhetőleg ugyanezen okból nem jellemző, hogy jelentősebb hiányzásokat halmoznának fel.

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Nem releváns, községünkben nincs óvoda, iskola.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés a nevelés területén nem fordul elő és az intézményeken belüli szegregáció sem.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Nem releváns, községünkben nincs iskola

- e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nemessándorháza nincsen ilyen jellegű pozitív diszkrimináció

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nő a veszélyeztetettség	Gyermekevédelmi jelzőrendszer erősítése.
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
A növekvő szociális rászorultság miatt egyre nő a nehéz anyagi körülmények között élő gyermekek száma.	Szülők tájékoztatása a kedvezményekkel járó további támogatásokról.
szociálisan rászoruló gyerekek taníttatása, tehetség gondozása	szociális ellátó rendszeren keresztüli támogatások nyújtása, alapítványok felkutatása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

E tématerület esetén a különböző részterületekhez kiemeltük a vonatkozó jogszabályokat.

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonsági területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebtv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

Magyarországon a felnőtt korú népesség harmada – a nők a férfiaknál alig alacsonyabb arányban – azzal ért egyet, hogy a nőknek otthon a helye, fő feladatuk a háztartás vezetése. Az Európai Unión belül nálunk a legalacsonyabb a nők részvétele a döntéshozásban.

A nők esélyegyenlősége azonos jogokra vonatkozik az élet minden területén. A megkülönböztetés tilalma szerint neme alapján senkit sem érhet negatív diszkrimináció. Ma e fogalom helyett sokkal inkább az egyenlő jogok és bánásmód kifejezéseket használja a társadalom, ami azt jelenti, hogy a férfi és nő azonos lehetőségekkel rendelkezzen a társadalmi- és magánéletben, munkavállalása, előmenetele, képzése, politikai szerepvállalása és még sok más terület kapcsán.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni, hiszen sokszor maguk a nők, főleg ha vezető pozíciót töltenek be, tiltakoznak leginkább, amikor a téma előtérbe kerül. Sokszor a valósággal ellentétesen tagadják azt, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szereplés során személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakkal szemben. Ez az oka, hogy nagyon nehéz ebben a témában objektív információkat gyűjteni. A munkaügyi központok, KSH, NAV vagy OEP sem kérnek elemzésre alkalmas adatokat kellő részletességgel.

Magyarország Kormánya azonos jogokat kíván biztosítani a nőknek a mindennapokban, elkötelezett, hogy a nemek azonos módon érvényesüljenek, a nők férfi társaikkal azonos esélyt kapjanak. Kiemelt fontosságot tulajdonítanak az élet minden területén a diszkrimináció felszámolásának.

Magyarországon a piacgazdaságot megelőző évtizedekben – a korábbiakhoz képest – igen magas női aktivitás alakult ki a munkavállalás terén, felülmúlta a fejlett piacgazdaságok szintjét. Ennek főképp

ideológiai, politikai okai voltak. Ezzel egyenes arányban nőtt a nők túlterheltsége, csökkent a családba betöltött szerep, ugyanakkor a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés az egyenlő jogokat biztosító törvények ellenére is fennmaradt.

A rendszerváltás óta a nők gazdasági aktivitása a munkaerő piaci folyamatokkal összhangban visszaesett, a munkaképes korú nők egy jelentősebb része inaktívvá vált, ők most szociális-jóléti ellátások valamely formájából vagy családtagjaik jövedelméből élnek. Esélyegyenlőségüket, pályájukat a hagyományos nemi szerepeket érintő felfogás következtében a gyermekvállalás, gyermeknevelés kedvezőtlenül befolyásolja.

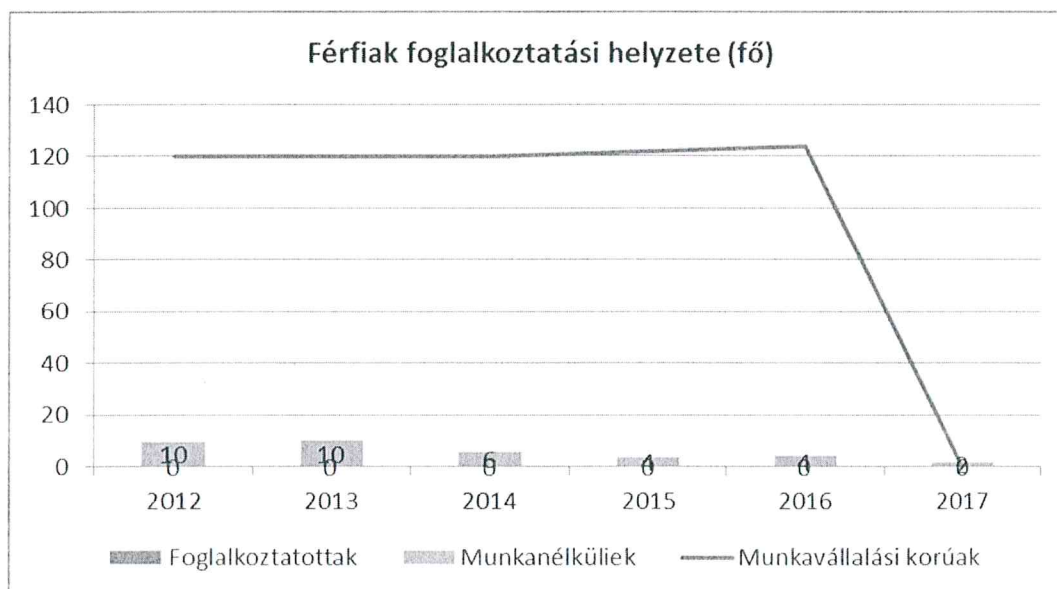
A munkáltatók esetenként a férfiakénál korlátozottabb rendelkezésre állásukkal számolnak, így munkaviszony létesítésekor, vagy akár előmenetelben is a férfiakat részesítik előnyben. Mindezek hatására a nők megbecsültsége alacsonyabb a munka világában, akik éppen ezért gyakran kisebb presztízsű munkakörökben dolgoznak, alacsonyabb munkabérért, kevésbé vállalnak nagyobb leterheltséggel járó, mobilitást igénylő feladatokat, karrier helyett a családot választják. A család és karrier közti választás talán a nők egyik legnagyobb dilemmája.

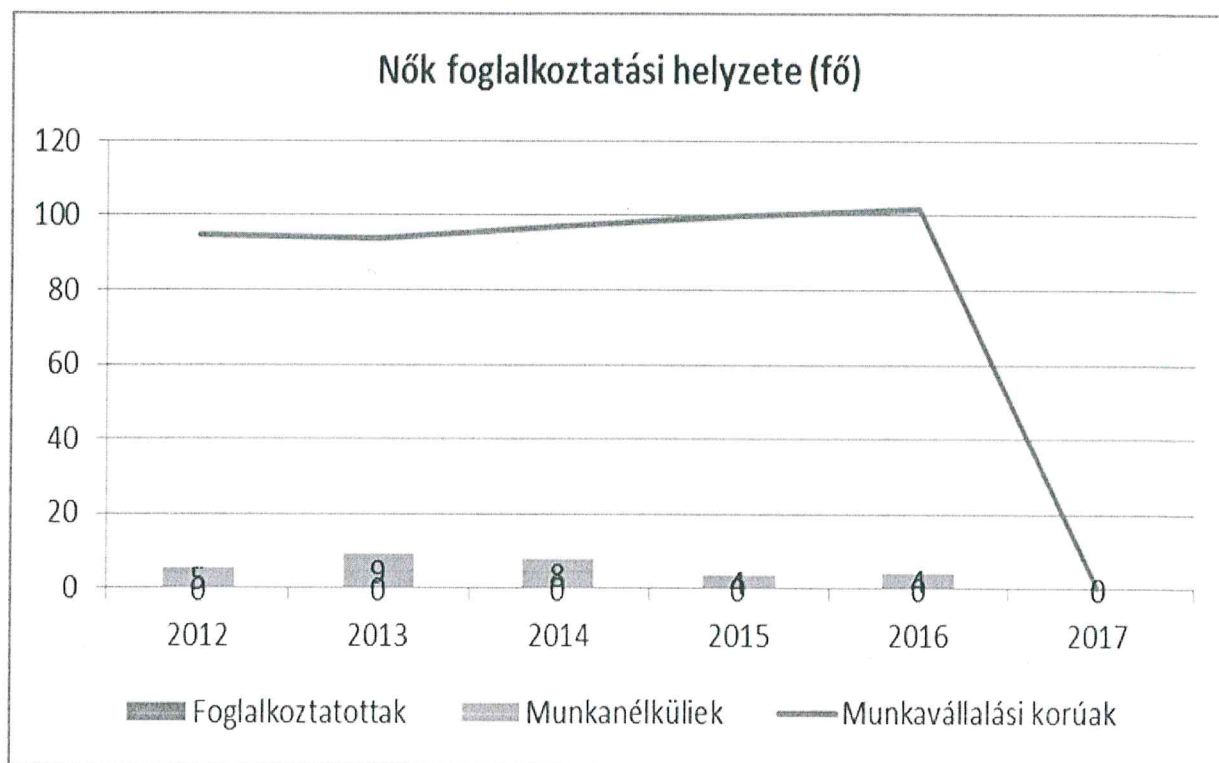
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

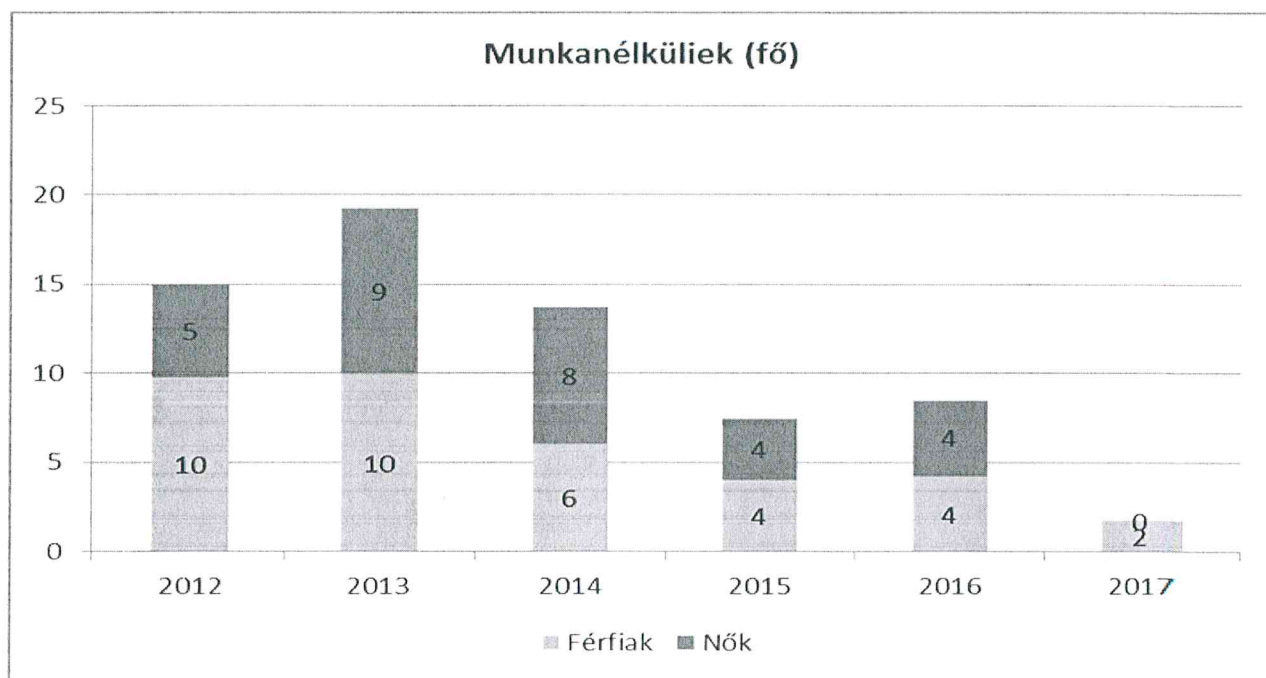
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	120	95	n.a.	n.a.	10	5
2013	120	94	n.a.	n.a.	10	9
2014	120	97	n.a.	n.a.	6	8
2015	122	100	n.a.	n.a.	4	4
2016	124	102	n.a.	n.a.	4	4
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	2	n.a.

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A nők munkaerőpiaci esélyegyenlőségét tekintve a hagyományos nemi szerepeket érintő felfogás következtében a gyermekvállalás, gyermeknevelés a nők életpályáját kedvezőtlenül befolyásolja, szűkíti térben és időben mozgásterüket, mivel hazánkban jelenleg még elsősorban a nők vállalnak nagyobb részt a családi és háztartási teendők ellátásában. E felfogás általánossága folytán a munkáltatók esetenként a férfiakénál korlátozottabb rendelkezésre állásukkal számolnak, olykor a toborzásnál, az előmenetelben is a férfiakat részesítik előnyben.

A nemekhez kötődő sztereotípiák miszerint a nőket tulajdonságaik és motivációik elsődlegesen az otthoni feladatok ellátására predesztinálják, míg a férfiak rendeltetése és célja a családról való anyagi gondoskodás, leginkább a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét, képességeiknek megfelelő munkahelyi érvényesülését korlátozzák. A sztereotípiák többségében a nőkre vonatkoznak és úgy családi állapotuk (kisgyerekes, gyermektelen, egyedülálló, családos, gyermeket egyedül nevelő) mind státuszuk (női vezető) alapján megfogalmazódnak és rendszerint a nők hátrányos megkülönböztetését eredményezik. A sztereotípiák hatására a nők megbecsültsége alacsonyabb a munka világában, ezért az otthoni helytállást jobban lehetővé tévő szakmát, munkahelyet és munkaidő-beosztást választanak, alacsonyabb presztízsű munkakörökben dolgoznak, alacsonyabb munkabérért, kevésbé vállalnak nagyobb leterheltséggel járó, mobilitást igénylő feladatokat, visszafogják karrierelképzeléseiket. A nemekhez kötődő előítéletek tudati beágyazottsága, az aránytalan otthoni munkamegosztás társadalmi tény, az ezeket rögzítő normák Magyarországon különösen elterjedtek, így lényeges tudatosítanunk, hogy nem a munkáltató kizárólagos felelőssége, hogy mindez a munkahelyeken nemekhez igazított elvárásokat, eljárásokat és teljesítményértékelést eredményez.

A nemek közti egyenlőtlenségek mellett a nők és nők, a férfiak és férfiak között is létező egyenlőtlenségek (fogynékosság, etnikum, életkor, lakóhely, dependens családtag stb.) együttesen hatnak, többszörösen hátrányos helyzetet szülnek.

Karrier vagy család? Leginkább a nőket érinti e választási kényszer. Választaniuk kell a munka, karrier, és a háztartás, a gyermeknevelés gondjai, örömei között.

Egyik oldalon a pénzkeresés, a szakmai tudás, az előmenetel áll, a másik oldalon van a család, az otthonteremtés. Nem könnyű összeegyeztetni a munkát és a családot, pedig szinte minden nőnek

meg kell birkóznia a feladattal. Valójában nem hogy „nem könnyű” feladat, hanem ez a nők egyik legnagyobb gondja.

Annak, hogy egy nő gyermeket vállal, nem nyűgnek kellene lennie a munkáltatók, a társadalom számára, hanem örömmek. Sok helyen nem szívesen vesznek fel fiatal nőket, mondván, hogy hamarosan szülni fognak, s ezért rosszabb munkaerőnek számítanak. Ugyanígy hátrányban vannak a kisgyermeket nevelő nők is a munkavállalás esetében, a munkáltatók tartanak tőle, hogy a kisgyermekes anyukák sokat hiányoznak. Kétségtelen, hogy az alatti a néhány év, ameddig a nők szülési szabadságon, GYES-en vannak, kiesnek a munkából.

Ugyanakkor a munkáltatóknak be kell látniuk, hogy igenis vannak olyan területek, amelyeken a nők sokkal jobban érvényesülnek, mint a férfiak. Például egy kellemes női hang a telefonban, vagy a nők által végzett precíz munka egy-egy feladat során nélkülözhetetlen lehet, nem beszélve a nők érzékenységről, az intuícioról amit a munkába visznek, szintén pótolhatatlan.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A munkaerőpiacról történő kiesés nem csak és nem elsősorban a szaktudás elavulása miatt jelent nagy hátrányt a kisgyermekes nőknek. Fontos probléma lehet a kapcsolati háló gyengülése, ám a szakmai, munkahelyi kapcsolatok ápolása segítheti a visszatérést.

A statisztikai adatokból megállapítható, hogy az alacsony végzettséggel rendelkező nők esélye a legrosszabb a munkaerő piacon történő elhelyezkedés szempontjából. Elhelyezkedési esélyüket tovább rontja, hogy többnyire az alacsony végzettséggel rendelkező nők vállalnak három vagy több gyermeket.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A KSH adatai alapján a foglalkoztatás csökkenésére leginkább az alacsony iskolázottságnak (sem általános iskolai végzettséggel, sem szakképesítéssel nem rendelkezők) van hatása. A munkaerőpiaci esélyek tekintetében az egyik meghatározott tényező az iskolai végzettség, ami alapvető probléma a 45-60 év közötti nők körében. Az általános iskolai végzettséggel elérhető munkahelyek komoly fizikai erőnlétet kívánnak, amit egészségi vagy családi állapotuk miatt nem tudnak vállalni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A férfiak és a nők ritkán dolgoznak ugyanazon pozícióban, egyazon munkahelyen. A nők többsége az úgynevezett nőies, feminizálódott szakmákban dolgozik (pl: pedagóguspálya, egészségügyi ápolók, kozmetikusok stb.). Néhány éve még a férfiak és a nők által betöltött állások igen erőteljesen elkülönültek egymástól, szegregálódtak, manapság ez már egyre kevésbé jellemző, de vannak területek, ahol azonban ez ma is még így van. A szegregáció a gazdasági és társadalmi élet minden területén élesen megjelenik bármilyen szintű elemzést is alkalmazunk. Fontos a vertikális és horizontális szegregáció elkülönítése. A horizontális szegregáció alatt a férfiak és a nők más-más gazdasági területen, szektorokban, foglalkozásokban való elhelyezkedését értjük. De gondolhatunk például az orvosi pályára, ahol a sebész és a nőgyógyász foglalkozást jellemzően férfiak töltik be, nem véletlenül, hisz itt a legnagyobb az anyagi siker, míg a gyermekgyógyászok között túlnyomó többségben a nők vannak jelen, és itt anyagi sikerről igazán nem beszélhetünk.

A nők ott képesek magasabb vezető állást betöltésére, ahol női beosztottak munkáját kell irányítaniuk, hiszen a társadalmi elvárások nehezen tűrik az „eredeti” szereposztás felrúgását.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő családok esélyeit a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények férőhelyeinek megtartása nagymértékben javítja. A bölcsődei és az óvodai ellátáson túl a családi napközit illetve a játszóházak által felkínált lehetőségeket is igénybe veszik a munkaerő piacra visszatérő szülők.

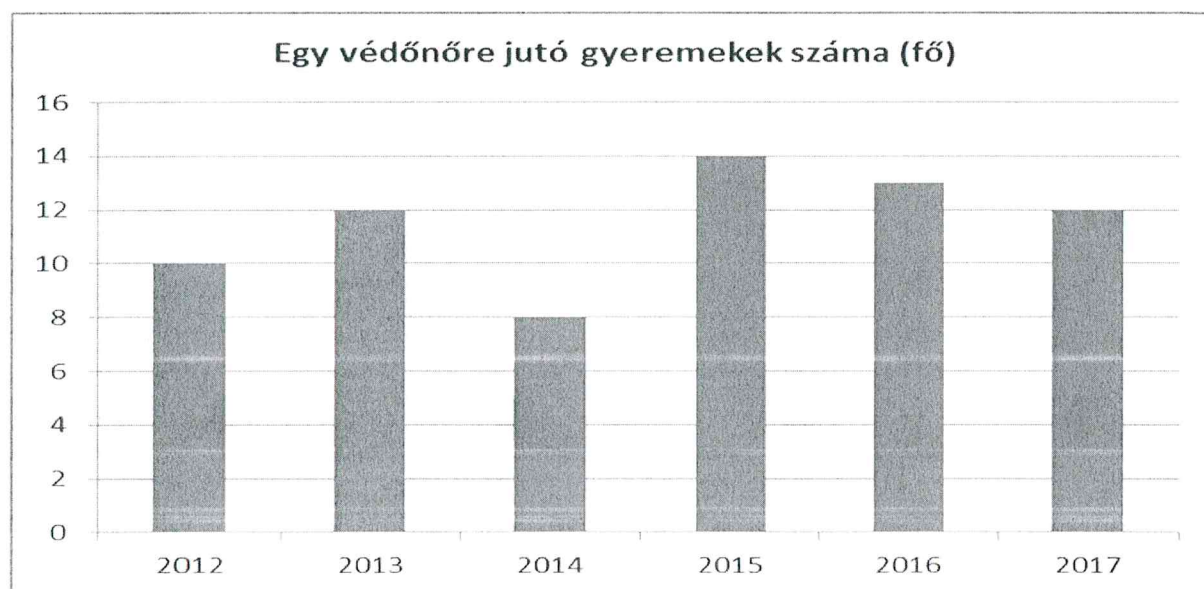
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, a várandós és gyermekágyas anyák, továbbá a 0- 16 éves gyermekek gondozása a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. A leendő szülők számára tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában nyújtanak segítséget, fokozott figyelmet fordítva a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekére. Segítséget nyújtanak a családi -, szociális juttatások megismerésében, a nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítása az iskolában történik.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	10	10
2013	1	12	12
2014	1	8	8
2015	1	14	14
2016	1	13	13
2017	1	12	12

Forrás: TeIR és helyi
adatgyűjtés

A szülők számára a védőnő beszélgetések, családlátogatások formájában nyújt segítséget, fokozott figyelmet fordítva a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekére. Segítséget nyújt a családi -, szociális juttatások megismerésében, a nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítása az iskolában történik továbbá a védőnők mellett az iskolában Gyermejkölési Szolgálat munkatársai is részt vesznek.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nőket érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen, jellemzően jó része a családban marad. A szociális szolgáltatások, a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, egyre többen tudják hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért. Ide kellene a rendőrségi beszámolókból az adat.

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. Magyarországon hetente hal meg egy nő társa általi bántalmazástól.

A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

A távoltartás intézménye legfeljebb csak ideiglenes megoldást jelenthet a bántalmazott számára.

Nemessándorháza községben családon belüli erőszakról adatokkal nem rendelkezünk

A gyámhatósági feladatot ellátó jegyzőhöz sem érkezett jelzés családon belüli erőszakkal kapcsolatos ügyben

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A zalaegerszegi családok átmeneti otthona jelenleg 13 család befogadására alkalmas, 40 férőhelyes gyermekjóléti intézmény. Feladata a gyermekvédelmi törvény és a végrehajtó rendeletei szerint az otthontalanná vált vagy bántalmazott család együttes elhelyezése, a válsághelyzetben lévő várandós anya elhelyezése, illetve az átmeneti gondozás biztosítása. Az intézmény 7 fő szakembert foglalkoztat főállásban. Megbízási szerződéssel jogász illetve pszichológus segíti a szakmai munka hatékonyabbá tételét.

Az intézmény Zalaegerszeg város, városkörnyéke, valamint a szükség szerint Zala megyében élő otthontalanná vált családok előtt nyitott. A rászoruló családok, az intézmény gyermekjóléti alapellátás keretében nyújtott, átmeneti gondozást biztosító szolgáltatásaival, az intézményi rend keretei közt élhetnek.

Az intézmény célja továbbá, hogy átmeneti időre biztonságos, stabil háttérrel nyújtson az otthontalanná váló családok, gyermekes anyák részére gyermekeik neveléséhez, gondozásához annak érdekében, hogy a gyermekek védelméről szóló törvényben meghatározott elvek mind teljesebben érvényesülhessenek.. Az otthon szolgáltatásai az igényeknek megfelelően, a legszélesebb körben kínálnak közvetlen segítséget:

- Szociális érdekvédelmi tanácsadás keretében megismerhetik mindazokat a támogatási lehetőségeket, melyek reális esélyt adhatnak a krízishelyzetből való kilábalásra, gyakorlati segítséget kaphatnak a különböző ellátási formák igényléséhez, ügyeik intézéséhez.
- Jogi tanácsadás keretében közvetlen segítséget nyújt jogi jellegű kérdések tisztázására, megoldására.

- Életvezetési tanácsadás keretében segítséget kaphatnak problémáik okainak feltárásához, az optimális megoldási módszerek kiválasztásához, az autonóm életvitel kialakításához.
- A Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálattal való együttműködés átjárhatóságot biztosít az egészségügyi és szociális ellátórendszer különböző szintjei között: betölti az elsődleges prevenció funkcióját (az ellátásra szoruló felkutatása, jelzése, krízishelyzetek felismerése), de egyben az utógondozás és a kliensek nyomon követésének alapja is (a krízishelyzet megoldása után, az intézményi gondoskodás helyett, más jellegű segítséget kínálva garancia arra, hogy a támogatásra szoruló kliensek ne kerüljenek ki az ellátórendszer hatóköréből).

A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során:

- befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét,
- befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyákat, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét,
- biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását és befogadja otthontalanná vált szüleit,
- segítséget nyújt a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez,
- biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást,
- a szülőnek az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt,
- közreműködik - a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

A Családok Átmeneti Otthona a szülő, illetve a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya számára biztosítja:

- Életvitelszerű tartózkodási lehetőséget
- Tisztálkodási, mosási, főzési lehetőséget
- Textíliával történő ellátást, és a személyes higiéné feltételeinek megteremtését
- Szükség szerint ruházatot, élelmiszert
- Az elsősegélyhez szükséges felszereléseket
- A szülő munkavégzése vagy egyéb indokolt távolléte, illetve akadályoztatása esetén a Családok Átmeneti Otthona segítséget nyújt a szülőnek gyermeke ellátásához, gondozásához, illetve segíti a szülőt a gyermekének megfelelő napközbeni ellátáshoz való hozzájutásban.

Az intézmény az egészségügyi ellátás keretében gondoskodik egészségmegőrzést szolgáló felvilágosításról, segítséget nyújt szükség szerinti ápoláshoz, szakorvosi ellátáshoz, kórházi kezeléshez való hozzájutáshoz, az intézmény keretei között megoldható gyógykezeléshez. Rendszeres védőnői felügyelet keretében biztosítja a gyermekek egészségi állapotának folyamatos ellenőrzését, egészségügyi tanácsadást, szűrést.

Az intézmény gondoskodik továbbá, a gyermekeket ért lelki sérülések gyógyításához, személyiségi korrekciójához szükséges terápiához való hozzájutásról.

A szolgáltatás igénybevételének módja:

Az intézmény szolgáltatásait a rászorulóknak néhány napra vagy 12 hónapra is igénybe vehetik. A felvétel az ellátást igénybevevő kérésére történik.

Továbbá a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások:

- a Zala Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat (áldozatsegítés, jogi segítségnyújtás)

- Zalai Mentálhigiénés Egyesület: egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító és rehabilitációs tevékenység. (Lelki egészségpromóció és prevenció különös tekintettel a családok, gyermekek és fiatalok lelki egészségének megőrzésére.)

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A községi önkormányzat képviselőtestületében 4 képviselő között 2 nő foglal helyet.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A Zalai Falvakért Egyesület 1996-ban az egyik legsikeresebb projektjét kezdte el, melynek máig tartó hatásai érezhetők. Megszervezték a női polgármesterek klubját, majd ezt követően egy sikeres együttműködésben „Nők a közéletben” címmel 9 hónapon át tartó, a közéleti szerepvállalásra felkészítő programot indítottak.

A Zalai Nők Egyesülete a nők közéleti szerepvállalását ösztönző és erősítő tevékenységét mindig is fontosnak tartotta. Az elmúlt 10 év alatt jelentősen csökkent a közéletben szerepet vállaló vagy szerephez jutó nők száma. A Zalai Nők Egyesülete Alapszabályában fontos célként fogalmazta meg, hogy ösztönözze a női civil közösségek megalakulását és egymásra találását Zala megyében, segítse az esélyegyenlőség megvalósulását, szervezze a nők részvételét a közéleti, a tudományos, a művészeti és kulturális tevékenységekben, elsősorban a munkavállalói, valamint a családon belüli példaadó szerep összehangolása, kiteljesítése érdekében. Szándékuk szerint elsősorban a nők és a családok érdekében fellépve, a nők közéleti szerepvállalásának erősítéséért szervezik tevékenységüket.

Zala megyében a női polgármesterek száma 53 fő, tehát a megye településeinek egyötödén választottak nőt polgármesternek. A megye közéletének magasabb szintjein csakúgy, mint 15 évvel ezelőtt szinte alig találni női közszereplőt.

A Zalai Falvakért Egyesület és a Zalai Nők Egyesülete közös programsorozat indítását tervezi, mely lehetőséget teremt arra, hogy megosszák a tapasztalatokat, a sikeres női szerepvállaláshoz adjanak mintákat, tanácsokat, hívjanak előadókat, segítsék a mindennapi politikai/közéleti szintén való

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb. Egyenlőtlen bérezés, foglalkozási szegregáció	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A, GYES-ről való visszatérés a munkaerő	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító

<p>piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. Várandós és kisgyermekes anyák kiszorulása a munkahelyekről – a családdal, gyermekneveléssel kapcsolatos egyoldalú terhelés miatt – munkavállalói karrierjük során hátrányt szenvednek.</p>	<p>intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátásköltségeinek átvállalása.</p>
<p>A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.</p>	<p>Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.</p>
<p>Iskolai szünetekben a gyermekek felügyelete megoldatlan, sok a csellengő gyermek, aki nem tud idejével mit kezdeni a nyári szünetben.</p>	<p>Szünidei szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése.</p>
<p>A nők egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvételének segítése</p>	<p>egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.</p>

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít. A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

az öregségi nyugdíj;

a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

az özvegyi nyugdíj;

az árvaellátás;

a szülői nyugdíj;

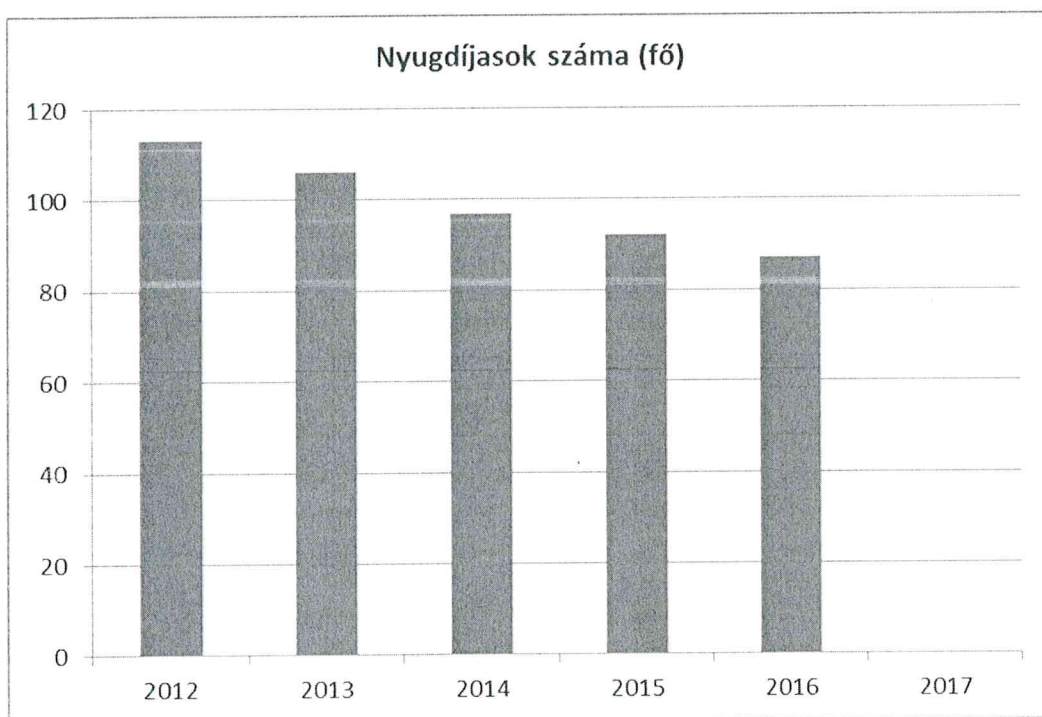
a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
özvegyi járadék.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	41	72	113
2013	35	71	106
2014	33	64	97
2015	30	62	92
2016	29	58	87
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázat és diagram is jelzi, hogy az időskorú lakosság száma, ha kis mértékben is, de csökkent. A nők száma a vizsgált években meghaladja a férfiakét.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az időskorúak körében óriási az igény a társadalomban való bent maradásra, és nagy a félelem az abból való „kiesésre”. Az időskorúak szívesen vesznek részt közösségi tevékenységekben, különösen akkor, ha az nem feledezt szaktudásukat is igénybe veszi. Ez erősíti hasznosság tudatukat. Sokan keresnek feladatot maguknak. Ennek elősegítése cél, mind a jövedelemszerző, mind az önkéntes munkavállalás terén.

b) tevékeny időskor

A szegregáció csökkentéséhez, az esélyegyenlőség növeléséhez hozzájárul, ha az idős ember lehetőséget kap a még meglévő erőforrásai fejlesztéséhez, új erőforrások elsajátításához,

felhasználásához. Az idős emberek igénylik az új információs és kommunikációs technikák elsajátításának lehetőségét, megőrizve és szinten tartva ezzel szellemi frissességüket, tájékozottságukat, életminőségük javulását, szabadidejük hasznos eltöltését. A sikeres öregedés egyik lehetőségét jelenti a kapcsolatrendszer kiszélesítése, az információ cseréje, felhasználása. Ezáltal fokozható a hasznosság érzése, olyan kapacitások kerülhetnek felszínre, amelyek az idős ember közérzetét, életminőségét javítják. Hangsúlyos szerepe van a modern technika megismertetésének és megszerettetésének. Önkormányzati támogatásra és az oktatási intézmények partneri együttműködésére van szükség, hogy elérhető szolgáltatásokat tudjunk nyújtani számukra.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	15	2	13%	0	n.a.	na.
2013	19	4	18%	0	n.a.	n.a.
2014	14	2	11%	0	n.a.	n.a.
2015	8	1	17%	0	n.a.	n.a.
2016	9	1	12%	0	n.a.	n.a.
2017	6	1	21%	0	n.a.	n.a.

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

Településünkre nem jellemző.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Alapszolgáltatások

A **szociális alapszolgáltatások** (étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása) megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak

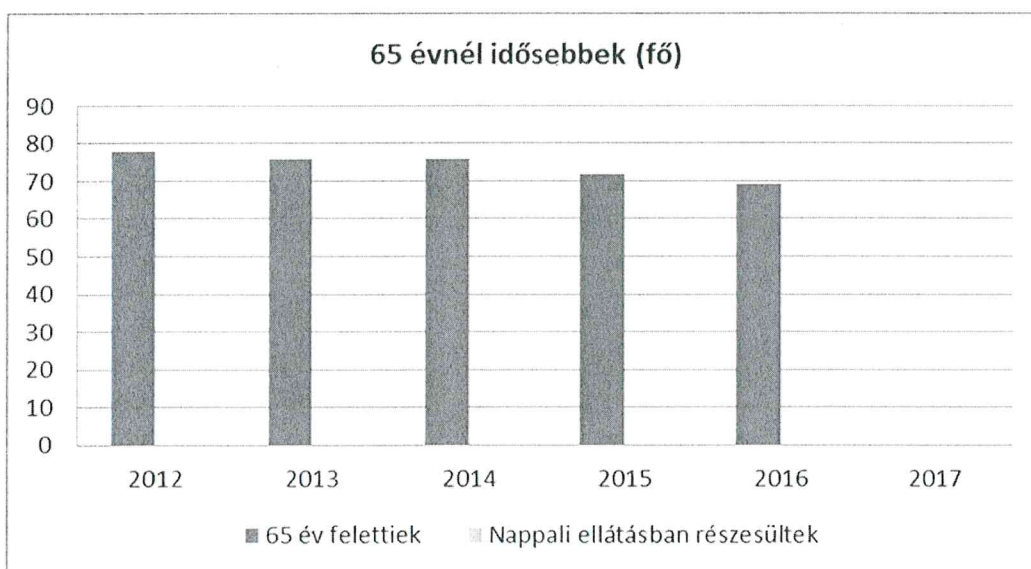
részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő **szakosított ellátási formában** kell gondozni. (Idősek Otthona, Idősek Gondozóháza)

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2012	78	na.	na.
2013	76	na.	na.
2014	76	na.	na.
2015	72	na.	na.
2016	69	na.	na.
2017	n.a.	na.	na.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 65 év feletti nappali ellátásban részesülő időskorúak száma vonatkozásában az Önkormányzat adattal nem rendelkezik.

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2012	0
2013	0
2014	0

2015	1
2016	0
2017	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Arról, hogy az idősek milyen gyakorisággal vesznek részt kulturális eseményeken, programokon (pl. színház, koncert, múzeumlátogatás, falunap, bál, sportesemény, stb.) adat nem áll rendelkezésre. Általánosságban elmondható, hogy a települési önkormányzat rendezvényein részt vesznek.

Az idősebb generáció részvétele a községi kulturális, közművelődési programokon is jelentős. Önkormányzatunk törekszik arra, hogy a a közösség visszataláljon a gyökereihez: ápolni kell a hagyományokat, elevenné tenni múltunk örökségét. Ösztönözzük őket, hogy aktívan vegyenek részt a közösségi életben, ahol átadhatják tudásukat, tapasztalataikat. Önkormányzatunk minden évben megrendezi nyugdíjas korú lakosaink ünnepét.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (feltárási állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2012	1	2 058	0	1
2013	1	1 517	0	1
2014	1	1 418	0	1
2015	1	1 421	0	1
2016	1	1 417	0	1
2017	1	n.a.	0	1

Forrás: TEIR

c) idős emberek informatikai jártassága

Az idős emberek igénylik az új információs és kommunikációs technikák elsajátításának lehetőségét, szinten tartva ezzel szellemi frissességüket, tájékozottságukat, életminőségük javulását, szabadidejük hasznos eltöltését.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időskorúak körében jelentős a tanulási, művelődési, kulturális, turisztikai ismeretszerzési igény, van affinitásuk a környezet-, a természet védelmére, óvására és ápolására. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít az idősekre, évente hagyományosan megrendezi az idősek napját. Az idős ember részt tud venni közös kirándulásokon, műveltségi vetélkedőn.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során kerületünkben	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.
A teljesebb életre való törekvés, elszigeteltség érzés kizárása	Idősgondozás szélesebb körben való kiterjesztése
A statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése
Gyakran válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.
Az idős emberek igénylik az új információs és kommunikációs technikák elsajátításának lehetőségét	Számítástechnikai képzések indítása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki

hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékkal élő emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja.

A fogyatékkal élők életét nagymértékben meghatározza fogyatékoságuk. Létszámukra vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A tartós egészségi problémával, fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak. Általában jövedelmük a minimális összegű járadékból áll, mely nagyon megnehezíti létfenntartásukat. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A fogyatékkal élők tekintetében is igen jelentős szerepe van a civil szervezeteknek. A szociális ellátások közül a közlekedési támogatás, illetve az alanyi közgyógyellátás igénybevevői között jelen vannak fogyatékkal élő személyek is.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
 - b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.
- (Flt. 57/B §.)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	3	11	14
2013	2	11	13
2014	1	12	13
2015	1	11	12
2016	1	10	11
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fogyatékkal élő személyek foglalkoztatása területén hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk, információink.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	n.a.	na.	na.
2013	na.	na.	na.
2014	na.	na.	na.
2015	na.	na.	na.
2016	na.	na.	na.
2017	na.	na.	na.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A jogszabályok az alább felsorolt ellátási formákat biztosítják fogyatékkal élő személyek számára:

- **Fogyatékosági támogatás:** A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

- **Rokkantsági járadék:** A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult. Nem akadály a rokkantsági járadék megállapításának, ha az igénylő fogyatékosági támogatásban részesül, illetve, ha az igénylő után családi pótlékot folyósítanak, továbbá az sem, ha a kérelmező munkaviszonyban, egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll. Nem állapítható meg rokkantsági járadék annak, aki térítés nélkül van intézményben elhelyezve.

- **Közlekedési támogatás:** A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

- **Parkolási igazolvány:** Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékkal élő személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre.

A fogyatékkal élő személy számára községünkben biztosítva van az egyenlő esélyű hozzáférés a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékkal élő személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak.

A tömegközlekedési eszközök, továbbá a művelődési, kulturális, sport és más közösségi célú létesítmények jellemzően alkalmasak a fogyatékkal élő személy általi biztonságos igénybevételre.

A fogyatékkal élő személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint.

Joga van továbbá a rehabilitációhoz, melyet a rehabilitációs szolgáltatások és ellátások biztosítanak. Az érintett célcsoport a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal honlapjáról tájékozódhat és tölthet le dokumentumokat illetve nyomtatványokat.

Másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehetnek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Önkormányzatunk tulajdonában lévő középületek akadálymentesítése csak részben történt meg, de a közösségi rendezvényeket, azok helyszíneit mindig úgy alakítjuk, hogy azokat mindenki igénybe tudja venni.

Az Önkormányzat akadálymentesített, mely otthont ad a hivatalon túl, az orvosi rendelőnek is. Gondot jelent még a temetőben való közlekedés a fogyatékkal élők számára, annak terepviszonyai miatt.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége
Önkormányzatunk az általa nyújtott közszolgáltatásokat, kulturális és sportprogramokat úgy szervezi, hogy azok a fogyatékkal élők részére is hozzáférhetőek legyenek.

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Községünkben jelentősebb munkavállalót foglalkoztató vállalkozás a Delforg Kft. Még jelentős foglalkoztató az Önkormányzat (közmunakaprogram).

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A tömegközlekedési eszközök akadálymentesítésére vonatkozóan az önkormányzatnak semmiféle ráhatása nincsen. Községünkben járda nagyon kevés van, de ahol kiépített, azok nagyrésze nem alkalmas arra, hogy mozgáskorlátozottak vagy babakocsit toló szülők használják. Az úttest szélessége és a kialakult beépítettség nem teszi lehetővé a járda megszelésítését.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Községünkben nincs ilyen jellegű helyi szolgáltatás

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Szociális ellátásuk során önkormányzatunk falugondnoka illetve a Közép-Zalai Szociális és Gyermejjóléti Központ családsegítője és szociális gondozónője kellő figyelmet fordítanak a fogyatékból adódó egyéni szükségletekre, törekednek arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációt, társadalmi beilleszkedést, továbbá, ne erősítse a betegségtudatot.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önségítő csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése (db), olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti. Érdekérvényesítő fórumok szervezése, érdekvédelmi szervezetekkel való kapcsolat kiépítése
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és	Fizikai környezetben található akadályok

sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon
Mozgáskorlátozottak és a babakocsit toló szülők közlekedési nehézségei: járdák illetve a középületek nem akadálymentesítettek	Önkormányzati járdák szélesítése, akadálymentesítése, középületek akadálymentesítése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Önkormányzatunk kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során számít és épít is a civil szervezetek közreműködésére. A közfeladat ellátás civil szervezetekkel való együttműködés útján történő megvalósulását erősíti, hogy néhány jelentős, az önkormányzatok feladatait meghatározó törvény kifejezetten ajánlja a szerződéses feladatellátást.

Községünkben bejegyzett civil szervezet nincs.

Önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) alapján a települési önkormányzatoknak, így Nemessándorháza Község Önkormányzatának a közfeladat ellátásában korábban betöltött szerepe is átalakult. Önkormányzatunk nem tart fenn önállóan oktatási intézményt, így intézményünk nem került a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartásába.

Óvodai feladatok ellátása

Településünkön óvoda nem működik. A gyermekek Búcsúszentlászlóra illetve Zalaegerszegre járnak óvodába.

Szociális és gyermekjóléti ellátás

Nemessándorháza Község Önkormányzata a pacsai székhelyű Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ útján látja el az alábbi feladatokat:

- az étkeztetést,
- a házi segítségnyújtást és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást
- a családsegítést,
- a gyermekjóléti szolgáltatást

Nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nemzetiségi kisebbségi csoportok nem élnek, ezért nemzetiségi önkormányzat sincs, továbbá más nemzetiségi önszerveződések sem alakultak ki.

For-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A vállalkozók szerepe a közéletben gyengül a gazdasági válság miatt, de még mindig akad, aki valamilyen módon segíti a helyi rendezvényeket, ezzel együtt támogatva az esélyegyenlőségi csoportokat.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A települési esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat tevőleges bevonásával történt, az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program intézkedési tervét. Az adatgyűjtés kiterjedt az önkormányzaton kívül az intézményekre, társintézményekre, közoktatási intézményekre, szervekre. Az összegyűjtött adatok elemzésekor megfogalmazódtak a településen élők problémái, az esélyegyenlőség biztosítását segítő megoldások.

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a községben dolgozó falugondnok, házi gondozónő, családsegítő munkatárs, a háziorvos és a munkáját segítő asszisztens, az óvónők, a gyermekeinket tanító pedagógusok, a polgármester, a testület tagjai és a hivatalban dolgozó köztisztviselők.

Az önkormányzati hivatalban az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. A program a Türr István Képző és Kutató Központ honlapján (www.tkki.hu) is közzétételre kerül.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy	A szegénység megelőzése, hatásának mérséklése.	Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása.

mélyszegény- ségben élők	Hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások bővítése.
	Lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
	Polgáraink rossz egészségügyi állapota.	Szociális és egészségügyi szakemberek együttműködése.
	Digitális írástudás hiánya.	Szolgáltatások bővítése.
Gyermekek	Egységes fogalomrendszer hiánya.	Rendszeres szakmai találkozók.
	Veszélyeztetettségi tényezők kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése.	Programok szervezése, szakemberek képzése.
	Kérhető ellátásokról információhiány.	Szülők tájékoztatása.
Idősek	Magas az egyedül élők aránya.	Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése.
	Morbiditási statisztika adatai nem jók.	Szociális, egészségügyi szolgáltatások bővítése.
	Gyakran válnak áldozattá.	Tájékoztatás és megelőzés.
	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.
	Társadalmi sztereotípiák eloszlata.	Nyilvánosság eszközeinek bővítése.
Nők	Tartós munkanélküliség arányának csökkentése.	Képzési programok körének szélesítése.
	gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
	a GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkacső piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátásköltségeinek átvállalása.
	magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.
Fogyatékkal élők	Az elszigeteltség hatásának enyhítése.	A kommunikáció színterének bővítése, elérhetővé tétele.
	Az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Akadályok folyamatos, ütemezett megszüntetése.

	A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog,) emberek száma egyre nő.	Ellátásukban résztvevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.
	Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljuttatásuk(eltuttatásuk) terén.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont partnerek
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1.Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása.	Önkormányzat Munkaügyi Központ Kirendeltsége Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ
	2.Szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások bővítése.	Jelzőrendszer tagjai, falugondnok Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ
	3. Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.	Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ Jelzőrendszer tagjai Önkormányzat, falugondnok
	4.Komplex programok bevezetése.	Munkaügyi Központ Kirendeltsége Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ Jelzőrendszer tagjai Önkormányzat, falugondnok
	5.Szociális és egészségügyi szakemberek együttműködése.	Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ Jelzőrendszer tagjai Önkormányzat

	6.Kezdeményezés.	Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ Önkormányzat, falugondnok
	7.Nyilvánosság erősítése.	Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ Önkormányzat, falugondnok
	8. Képzések bővítése	Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ Önkormányzat
Gyermekek	1.Rendszeres szakmai találkozók.	jelzőrendszer tagjai Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ
	2.Új módszerek, eljárások.	jelzőrendszer tagjai Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ Önkormányzat
	3.Programok szervezése, szakemberek képzése.	Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ Óvoda Önkormányzat
	4.Feltöltöttségi, kihasználtsági mutatók vizsgálata.	Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ Óvoda Önkormányzat
	5.Szülők tájékoztatása.	Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ Óvoda Önkormányzat, falugondnok
Idősek	1.Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése.	Önkormányzat, falugondnok Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ
	2. Egészségügyi, sport szolgáltatások bővítése.	Idősekkel foglalkozó civilszervezetek Önkormányzat, falugondnok Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ
	3.Tájékoztatás és megelőzés.	Rendőrkapitányság Önkormányzat, falugondnok Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ
	4.Generációs programok szervezése.	Önkormányzat, falugondnok Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ

	5.Nyilvánosság eszközeinek bővítése.	Önkormányzat, falugondnok Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ
Nők	1.Képzési programok körének szélesítése.	Jelzőrendszer tagjai Önkormányzat Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ
	2.Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.	Jelzőrendszer tagjai Önkormányzat Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ
	3.Napközbeni ellátás szervezése.	Önkormányzat, falugondnok Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ
	4.Elmagányosodás megelőzése.	jelzőrendszer tagjai Önkormányzat Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ
Fogyatékkal élők	1.A kommunikáció színterének bővítése, elérhetővé tétele.	Önkormányzat, falugondnok
	2.Akadályok megszüntetése.	Önkormányzat
	3. Ellátásukban résztvevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.	Jelzőrendszer tagjai Önkormányzat Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ
	4. az egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel segítése.	Jelzőrendszer tagjai Önkormányzat Közép-Zalai Szociális és Gyermekjóléti Központ

Jövőképünk

Községünk legfontosabb célja állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák közül minél többen válnak munkából élő, családjuk eltartására és a közterhek viselésére alkalmas polgárokká.

Fontos számunkra, hogy Nemessándorháza továbbra se tartozzon a mélyszegénység által sújtott települések közé és az esetleges mélyszegénységben élők száma tovább csökkenjen.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek nevelését, oktatását. A tudás megszerzése, a boldogulás nem múlhat a szülők anyagi helyzetén. Célunk, hogy a gyermekvállalás egy család számára se jelentsen szegénységi kockázatot.

Nem fogadjuk el az időskori nélkülözést. Nemessándorháza kiemelt feladata az idősek megbecsülése és biztonságának erősítése.

Célunk, hogy megkönnyítsük a gyermekvállalást és a gyermeknevelést. A támogatások célzottabbá tételének kialakításával

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élőkre, ők is községünk teljes értékű polgárai. A velük való törődés pedig emberségünk mércéje. Az akadálymentesítésnél szemléletünk az, hogy minden, ami jó a fogyatékossgal élő embertársainknak, az jó a kismamáknak, a nehezen mozgó időseknek, az egészségügyi problémákkal küzdőknek egyaránt.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
helyzetele									
mzés									
Az intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedés leírása	Az intézkedés célja	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntartásának hatósága
0.	Település szintű probléma	Épület felújításával	Önkormányzat	Önkormányzat	Önkormányzat	Önkormányzat	Önkormányzat	Önkormányzat	Önkormányzat
1	Községi tér kialakítása pályázati támogatásból	Községi tér felújításával	Gazdasági program	Községi tér felújításával	Községi tér felújításával	Községi tér felújításával	Községi tér felújításával	Községi tér felújításával	Községi tér felújításával
2	Közművek kiépítése	Közművek felújításával	Gazdasági program	Községi tér felújításával	Községi tér felújításával	Községi tér felújításával	Községi tér felújításával	Községi tér felújításával	Községi tér felújításával

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	A helyzetele mzés		A						
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címével megnevezése	Az intézkedés elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja a egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntartása hatósága
		munkaerő- piaci elhelyezkedése várhatóan javulnak.		munkaerő- piaci elhelyezkedése várhatóan javulnak.					
	Tanácsadók s, munkanélküli figyelemfelhívás az önkormányzati gondok, magas a tartós közfoglalkoztatásban munkanélküliek történelmének és a bevonás munkanélküli lehetőségének rövid	Nem regisztrált vagy már munkanélküli ellátásokra nem jogosult munkanélküliek konceptió tájékoztatása. Közfoglalkoztatás bővítése.	Gazdasági program, Szociális konceptió tájékoztatása. Közfoglalkoztatás bővítése.	polgármester, Munkaügyi Központ	2020.12.31. az Önkormányzat csökkentéséről szóló rendelet	Tartós munkanélküli 2020.12.31. az Önkormányzat csökkentéséről szóló rendelet	Pályázati Foglalkoztatás támogatás s Önkormányzat nyújtott saját erő		

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	A helyzetele mzés								
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, feltárt megnevezése	Az intézkedés elérése	A célkitűzés összhangja a egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntartásának hatósága
	már nem jogosult munkanélküli	Tartós munkanélküli	Tartós munkanélküli						
	száma.	csökkentése.	csökkentése.						
II. A gyermekek esélyegyenlősége									
	Szabadidő és gyermekhelyezés biztosítása érdekében nyári táboroztatás szervezése	Az szabadidő és a gyermekek nyári elhelyezése érdekében nyári táborok szervezése	Gazdasági program	Az elhelyezése érdekében nyári táborok szervezése	polgármester,	2023.12.31.	10 fő nyári táborban történő elhelyezése	1 fő közművelődési szakember foglalkoztatása, 1 fő szociális munkás alkalmazása közfoglalkoztatásban	Pályázati támogatás Önkormányzat saját erő
1	Nyári táboroztatás szervezése	Az elhelyezése érdekében nyári táborok szervezése	Gazdasági program	Az elhelyezése érdekében nyári táborok szervezése	polgármester,	2023.12.31.	10 fő nyári táborban történő elhelyezése	1 fő közművelődési szakember foglalkoztatása, 1 fő szociális munkás alkalmazása közfoglalkoztatásban	Pályázati támogatás Önkormányzat saját erő
2	Családi Iskola utáni	Az elhelyezése érdekében nyári táborok szervezése	Gazdasági	Az elhelyezése érdekében nyári táborok szervezése	polgármester	2022.06.1	15 fő	Épület	Pályázati

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	A helyzetele mzés		A céltitűzés összhangj a egyéb stratégiai dokument umokkal						
Intéz kedés sorsz áma	Az intézkedé s címe, megnevez ése	Az intézkedés l elérni kívánt cél		Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedé s megvalós ításának határdeje	Az intézkedé s eredmény ességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításá hoz szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés és eredmén yeinek fenntart hatósága
	napközi lehetőség és az iskola program és az iskola								
	kialakítása biztosításár utáni Településf utáni								
	a családi gyermekkelhe fejlesztési gyermekkelhe								
	napközi lyezés Terv lyezés								
	kialakítása biztosítása								
	érdekében								
	családi								
	napközi								
	kialakítása								
	pályázati								
	támogatásból								
	A gyermekek								
	számára								
	biztosítani								
	kell a								
	szabadidő								
	megfelelő								
3	Játszótér kialakítása őségének biztosítása érdekében	Az gyermekek számára biztosítani kell a szabadidő megfelelő	Gazdaági program Településf fejlesztési Terv	Az 0-6 éves korosztály önkormányzat sól	polgármester	2019.12.3 1.	Az 0-6 éves korosztály önkormányzat sól	Terület biztosítása az önkormányzat sól	Pályázati támogatá sól Önkormá résztől 1 fő Önkormá résztől 1 fő közmuvelődés nyzat -szervező saját erő

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	A helyzetele mzés		A						
Intéz kedés sorszá ma	AZ következtet éseiben feltárt esélyegyenl őségi probléma megnevezé se	AZ intézkedés eléréni kívánt cél	A célkitűzés összhangj a egyéb stratégiai dokument umokkal	AZ intézkedés tartalma	AZ intézkedés felelőse	AZ intézkedés megvalós ításának határidej e	AZ intézkedés eredmény ességét mérő indikátor(ok)	AZ intézkedés megvalósítása hoz szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	AZ intézkedés eredményeinek fenntart hatósága
	szervezésével	si esélye		si esélyei nőnek					saját erő Vállalkoz ók támogatá sa
Nők egészségi állapotána k javítása	Helyzetük ól fakadóan nehezen jutnak hozzá a megfelelő egészségüg yi ellátásokho z	Programoko n történő résztevők egészségi állapota javul, szűrővizsgá latokon nagyobb arányban vesznek részt	Egészségü gyi konceptió	Programoko n történő résztevők egészségi állapota javul, szűrővizsgá latokon nagyobb arányban vesznek részt	polgármester, védőnő	2020.10.3 0.	Nők 20 %- a vesz rész a szervezett szűrővizsg álatokon	Falugondnok közreműködés biztosítása az Önkormányzat részéről	Pályázati forrás Önkormá nyzat saját erő

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	A								
	helyzetele mzés								
Az intézkedés s címe, megnevezése	Az következtetésekben feltárt veszélyegységi problémák megnevezése	Az intézkedés elérése	Az intézkedés célkitűzése, a hangj a egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntartásának hatósága

IV. Az idősek esélyegyenlősége

	Minden időskorú ismerje meg a csalók által alkalmazott trükköket.	Minden időskorú ismerje meg a csalók által alkalmazott trükköket.							
	Az idősek körében 50 %-kal csökken az áldozattá válás esélye.	Az idősek körében 50 %-kal csökken az áldozattá válás esélye.							
	4 db térfelügyelő kamera elhelyezése, 2 rendezvény szervezése Rendőrség, kö s Polgárőrség, kö s önkormányzat	4 db térfelügyelő kamera elhelyezése, 2 rendezvény szervezése Rendőrség, kö s Polgárőrség, kö s önkormányzat							
	4 db térfelügyelő kamera elhelyezése, 2 rendezvény szervezése Rendőrség, kö s Polgárőrség, kö s önkormányzat	4 db térfelügyelő kamera elhelyezése, 2 rendezvény szervezése Rendőrség, kö s Polgárőrség, kö s önkormányzat							

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedés elérését célzó intézkedés	Az intézkedés célkitűzése, a stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntartásának hatósága
2	"Kattanj Rám" leközlése	Kommunikációs szakadékok leküzdése	Gazdasági program	Közösségi szakember foglalkoztatása pályázati támogatásból	polgármester, közművelődési szervező, falugondnok	2020.09.11-2020.09.15.	2 db rendezvény szervezése 1 fő k9zművelődési szervező foglalkoztatása	Terem és épület biztosítása az Önkormányzat részéről Vállalkozók támogatása	Pályázati forrás az Önkormányzat nyzati saját erő

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	A helyzetele mzés		A						
Intéz kedés sorsz áma	Az intézkedé s címe, megnevez ése	Az intézkedés eléréni kívánt cél	A célkitűzés összhangj a egyéb stratégiai dokument umokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedé s megvalós ításának határidej e	Az intézkedé s eredmény ességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításá hoz szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredmény ének fenntart hatósága
3	Járdák, utak akadályme ntesítése	Járdák, és utak akadályment esítésével idősek közlekedése javul. A program	Gazdasági program	Járdák, és utak akadályment esítésével idősek közlekedése javul. A megvalósítás hoz szükséges tervek és engedélyek beszerzése	polgármester	2022.12.3 1.	Az idősek 50 %-ának közlekedé si esélye javul.	Terület biztosítása az Önkormányzat részéről	Pályázati forrás Önkormá nyzat saját erő
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége									
1	Előítéletek A csökkenté	Közösségi programok	Gazdasági program	Közösségi programok	polgármester, k	2022.05.3 2 db 0.	Terem és rendezvény épület		Pályázati forrás

[illegible]

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	helyzetele mzés		A						
Az intézkedés sorszáma	következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	célkitűzés összhangjában egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntartásának hatékonysága
								alkalmazása	
	A	fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítása érdekében megfelelő játszótér kialakítása	A fogyatékos személyek közösségi életének biztosítása érdekében fontos az igényeiknek megfelelő játszótér kialakítása pályázati támogatásban részesítésével	A fogyatékos személyek közösségi életének biztosítása érdekében fontos az igényeiknek megfelelő játszótér kialakítása		A 0-6 éves fogyatékos korosztály 15 %-a számára biztosítható az önkormányzat részéről	Pályázati forrás Önkormányzat saját erő		
3	Akadálymentes játszótér kialakítása		Gazdasági program		polgármester	2019.12.31.		Terület biztosítása az Önkormányzat részéről	Pályázati forrás Önkormányzat saját erő

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garانتálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

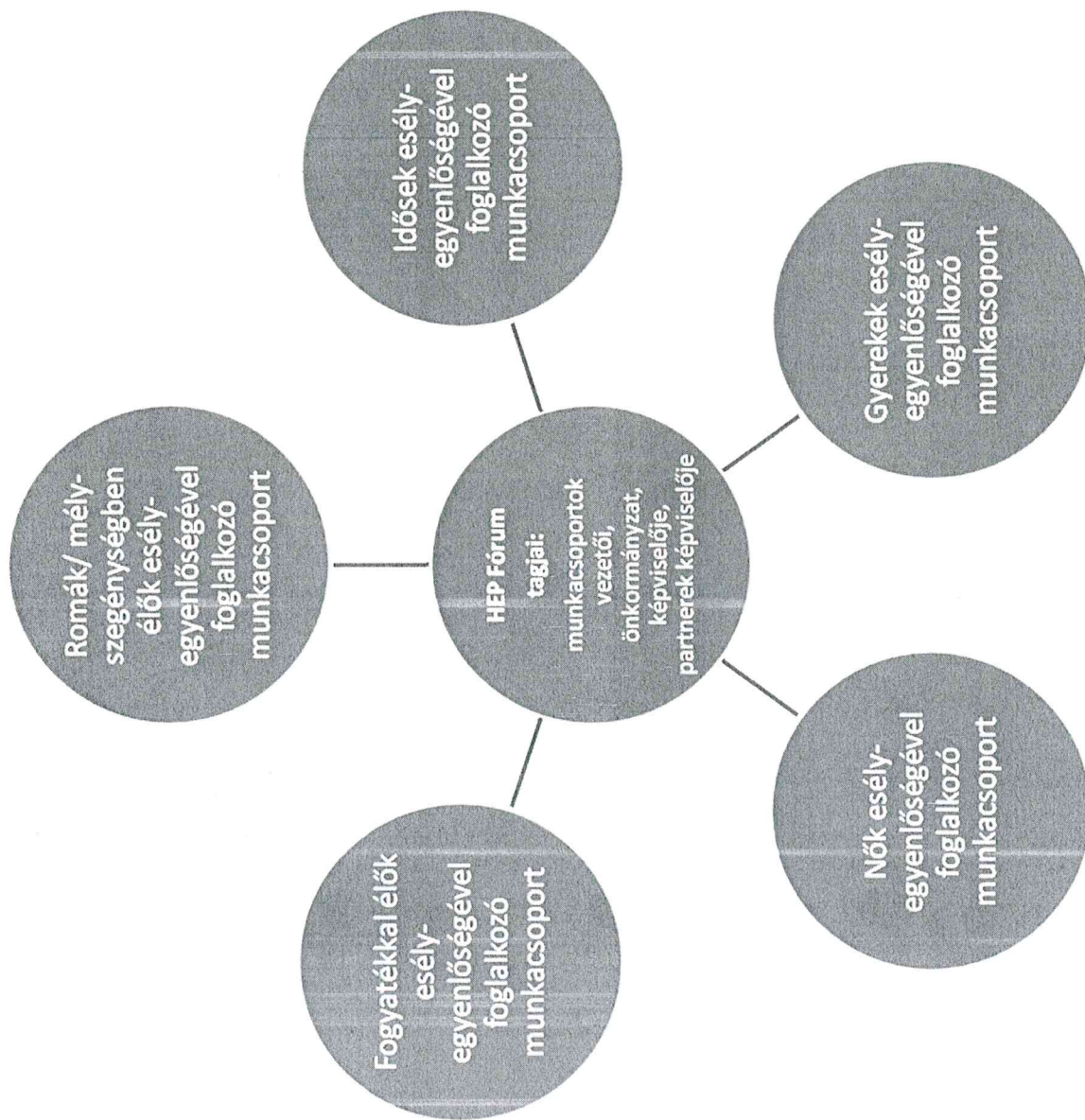
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétfévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Nemessándorháza község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Nemessándorháza község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és/2018. (XII.17.) számú határozatával elfogadta.

Nemessándorháza, 2018. december 17.

Antal Sándorné
polgármester